

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/60
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.9.2023/36
Karar Numarası : 2023/645
İ.Y.
Başvuran : Başvuran Vasisi : N. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sakarya 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın dilekçelerine çıkış yapılmadığı ve eşyalarının başvurana teslim edilmediği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuranın vasisi N.Y. , başvuru dilekçesinde özetle;

a. 17/11/2016 tarihinde oğlu İ.Y.'un vasisi olarak atandığını,

b. Oğlunun dilekçelerine çıkış yapılmadığını, dilekçe ve eşyaların oğluna verilmediğini,

c. Kendisinin ve oğlunun söz konusu süreçte mağdur olduğunu iddia etmektedir.

3. Muhatap Sakarya 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte;

a. Başvuranın Kuruma giriş tarihi olan 24/8/2022'den itibaren yazmış olduğu 10 dilekçesinin ilgili kurumlara gönderilmiş olduğu,

b. Başvuranın Burhaniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan nakil olarak Kuruma geldiğinde yanında getirmiş olduğu bir adet tişört, iki adet pantolon, bir adet spor ayakkabı, bir adet 33'lük tesbih, iki adet havlu, bir adet şort, bir adet capri, bir adet terlik, bir adet seccade, bir adet masa saati, bir adet gömlek, bir adet eşofman, bir adet yelek, bir adet iskarpin ayakkabı, bir adet içlik takım ve bir adet pijama takımının 22/8/2022 tarihinde üzerine kayıt yapılarak kendisinin kullanımına verildiği,

c. Emanet eşya deposunda emanet altına alınmış olan bir adet eşofman üstü, bir adet mont ve bir adet ortopedik yatağın üzerine kayıt yapılarak 24/8/2022 tarihinde başvurana teslim edildiği, başvurana yakınları tarafından gönderilmiş herhangi bir kargo bulunmadığı, yapılan işlemlerde tutuklu-hükümlü ayrımı yapılmadığı ve kimseye ayrıcalık tanınmadığı ifade edilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Dilekçelerinin gönderilmesi hususunun çözüldüğünü,

b. Eşyalarının ise hala kendisine verilmediğini, söz konusu eşyaların aylık abonesi olduğu gazetenin ekinde yer alan at yarışı bülteni olduğunu ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesine göre: *"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."*

6. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası: *"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur."* hükmünü haizdir.

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar verilmesine yer olmadığına dair karar" başlıklı 73'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre; *"Kurum; başvurucunun başvurusundan vazgeçmesi üzerine inceleme ve araştırmasını sonlandırması hâlinde karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başta yasal temsilcilere ve kamu kurumlarına hitaben yazılanlar olmak üzere, mahpusların dış dünya ile yazışmaları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) "özel ve aile hayatına saygı hakkı" kapsamında koruma altındadır. Bu çerçevede Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarında, mahpusların yazışmalarının keyfilikten korunması gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle, mahpusların yazışmalarını denetleyen tedbirlerin süresini, bu tedbirleri haklı gösterebilecek nedenleri ve bu konuda yetkililere verilen herhangi bir takdir yetkisinin kapsamını ve uygulama şeklini düzenleme gereği önem arz etmektedir. (AİHM, *Enea/İtalya [BD]*, B. No: 74912/01, 17/9/2009, para. 143). Bununla beraber, mahpusların yazışmalarına müdahalede bulunan tedbirlerin alındığı durumlarda, başvuranın ve/veya danışmanlarının, kanunun kendisine doğru bir şekilde uygulandığına ve davasında alınan kararların mantık dışı veya keyfi olmadığına kanaat getirebilecekleri derecede müdahalenin

gerekçelerinin verilmesi esastır (AİHM, *Onoufriou/Kıbrıs*, B. No: 24407/04, 7/1/2010, para. 113).

13. Başvuranın dilekçelerine çıkış yapılmadığı iddiasına ilişkin olarak; başvuranın Kurumumuza göndermiş olduğu cevap yazısında söz konusu problemin çözüldüğü ifade edilmiş olup başvuranın mezkûr iddiası hakkında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 73'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca karar verilmesine yer olmadığı kanaatine varılmıştır.

14. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin Kanun'un "Sürelî ve süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" başlıklı 62'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla sürelî ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir. (...) (3) Kurum disiplinini, düzenini veya güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren, hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran yahut müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmaz. (...)"

15. Başvuranın aylık aboneli olduğu gazetenin ekinde yer alan at yarışı bülteninin, kendisine verilmediği iddiasına ilişkin olarak; muhatap İdarenin gönderdiği ekler incelenmiş olup İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 5275 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin üçüncü fıkrası ile Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 8'inci maddesine dayanarak mahpusların iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran kumar, at yarışı gibi yayınların mahpuslara verilmemesine ilişkin alınmış kararın yerinde olduğu, dolayısıyla idarenin işleminin mevzuat kapsamında ve ceza infaz kurumunda bulunmuş olmanın neticesi sebebiyle alındığı, bu nedenle, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

16. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye